

A magánhangzók találkozásának törvényei

Magánhangzótörvények

- A hangok egymásra hatása során bekövetkező változásokat **hangtörvényeknek** nevezzük.
- A mássalhangzóktól eltérően a magánhangzók egymásra hatása nem mindig egymás mellett álló hangoknál érvényesül.

1. Magánhangzó-harmónia

2. Illeszkedés

3. Hiátustörvény

Magánhangzótörvények

A magánhangzó-harmónia

- A magánhangzó-harmónia a finnugor nyelvek többségére jellemző.
- Lényege: **a szavak vagy csak magas vagy csak mély magánhangzókat tartalmaznak.**
- Kivételt jelentnek azok a szavak, melyekben a mély magánhangzók mellett e-é, i-í hang is előfordul.
- Szavaink tehát lehetnek:
 - magas hangrendűek (pl. erdő, üreg)
 - mély hangrendűek (pl. uborka, hullám)
 - vegyes hangrendűek (pl. virág, béka)

Magánhangzótörvények

Az illeszkedés

- A magyar nyelvben a szótő hangrendje határozza meg a toldalék hangrendjét.
- A legtöbb toldalék **kétalakú** → **magas hangrendű szóhoz magas, mély hangrendű szóhoz mély hangrendű toldalék kapcsolódik**; a vegyes hangrendű szavak általában mély hangrendű toldalékokat kapnak.

erdő+**ben**

autó+**ban**

iskolá+**ban**

- A **háromalakú toldalékok** ajakműködés szerint is illeszkednek.

négy+**szer**

öt+**ször**

hat+**szor**

- Az **egyalakú toldalékok** mindig ugyanabban a formában kapcsolódnak a szótövekhez.

Magánhangzótörvények

Hiátustörvény

- Ha két magánhangzó egymás mellé kerül, közöttük űr, azaz hiátus keletkezik, ennek megszüntetése érdekében a két magánhangzó között általában j hangot ejtünk.
- Pl. dió > *dijó*